

jednotlivými rozpočtovými položkami – rozhodujícími (zejména oblast materiálně technického zabezpečení vojsk – MTZ, investiční výstavba, mzdové prostředky, ostatní výdaje). Znamená to preferovat především takové oblasti a položky, kde využití rozpočtových prostředků FMNO bude skutečně efektivní a přinese zejména kvalitativní pokrok v oblasti výstavby vojsk. Rozhodující oblastí je především oblast MTZ vojsk.

● Přísným vymezením, dostatečně vyčerpávajícím a průkazným definováním souboru kritérií, která zabezpečí vyhodnocení efektivnosti využití přidělených finančních prostředků v jednotlivých rozpočtových položkách, v oblasti výstavby vojsk po druzích vojsk a služeb.

Velení Československé armády se zabírá velmi zodpovědně všemi podněty, návrhy, hledá netradiční cesty a metody, které by zabezpečily efektivní, hospodárné a účelné využití přidělených finančních prostředků ze státního rozpočtu ČSFR ve prospěch dalšího zdokonalování výstavby vojsk a zvyšování její obranyschopnosti.

Plukovník Ing. Jaroslav Němec

DOMESTIKACE A LEGITIMITA VOJENSKÉ POLITIKY STÁTU

V důsledku společenského pohybu roste zájem o otázku mezinárodní bezpečnosti, obrany státu a vojenské služby. Je to přirozené, protože tyto otázky se týkají každého občana buď přímo (nástup vojenské činné služby, povolání na vojenské cvičení), nebo zprostředkované (výše výdajů státního rozpočtu na obranu, zbrojní výroba a vývoz). I v Československu dochází ke společenskému jevu, který je označován jako „domestikace vojenské (obraně) politiky“.

Podstatou domestikace (zdomácnění) této problematiky je skutečnost, že v procesu demokratizace společnosti je do posuzování otázek vtahován stále větší počet lidí, roste efektivnost přenašení jejich názorů a zájmů na další skupiny obyvatelstva, tyto zájmy vytvářejí politické tlaky na všech úrovních – v jednotlivých obcích i na úrovni regionální a státní. Určité skupiny obyvatelstva pak zachvacují vlny nezřízeného nadšení (hodnoty drahé tomuto státu již nikdo nikdy neohrozí, armáda je zbytečná, konverze obranného průmyslu automaticky přinese blahobyt) méně často i skepse (stát je ohrožen vnitřními i vnějšími nepřáteli, síly a prostředky jsou pro jeho obranu naprosto nedostatečné). Tyto skupiny obyvatelstva tak de facto vytvářejí vlastní vojenskou politiku a šíří ji i hromadnými sdělovacími prostředky.

V důsledku domestikace roste komplexnost a složitost procesu tvorby vojenské politiky státu a projevuje se nutnost veřejně obhajovat a prosazovat vojenskou politiku vlády. To předpokládá nejenom vůli, ale i schopnost analyzovat situaci.

Obrana státu se stává předmětem zájmu většiny lidí. Obrana státu je veřejným statkem, je financována z prostředků všech daňových poplatníků, ale rozhodování přísluší pouze vrcholným orgánům státu.

Vojenskou politiku nelze dělat na nižších úrovních, než na úrovni státu. Je ji však možné a nutné lidem přiblížit, učinit ji lidem srozumitelnou a uskutečňovat tzv. „preventivní vojenskou informační politiku“, která umožní veřejnosti pochopit složitost řešených otázek a důvody, které vedly k přijetí určitých rozhodnutí.

Objektivně existuje potřeba zabezpečit, aby veřejnost byla lépe informována. Problémem není jen nedostatečnost informací, ale nedostatek pravdivých a zasvěcených informací, zejména minimum objektivní analýzy. Vypracování takových informací předpokládá činnost nezávislých a vzdělaných analytiků.

Domestikace politiky obrany státu vyžaduje, aby řídící pracovníci vynakládali daleko větší úsilí na legitimizaci (prokázání oprávněnosti) jejich vojenské politiky. Vláda může dosáhnout legitimizace politiky obrany jen tehdy, jestliže dokáže přesvědčit dostatečně velký počet poslanců Federálního shromáždění, úředníků státní správy i podstatnou část veřejnosti, že má dobrou politiku obrany a že tato politika má solidní základy.

To se může podařit při splnění dvou předpokladů.

Za prvé vláda musí přesvědčit tyto skupiny obyvatelstva, že vytyčené cíle jsou společensky žádoucí a že stojí za to, usilovat o jejich dosažení. Jinými slovy to znamená přesvědčit lidi, že politika obrany odpovídá dominantním národním hodnotám, přispívá k jejich dosažení a obhájení. To je proces vytváření normativní legitimacy politiky obrany.

Za druhé vláda musí přesvědčit obyvatelstvo, že zná, jakými způsoby je možné těchto dlouhodobých cílů dosáhnout. Jinými slovy, vláda musí přesvědčit obyvatelstvo, že dobře zná a chápe chování jiných států, mění se situaci ve světě a na základě těchto znalostí je schopna dosáhnout cíle dostupnými prostředky vysoce efektivně. To je proces vytváření kognitivní legitimacy politiky obrany.

Legitimita politiky obrany zahrnuje obě složky – normativní i kognitivní legitimitu. Normativní složka určuje žádoucí charakter vojenské politiky, kognitivní složka předurčuje její dosažitelnost a efektivnost.

Uskutečňovat „preventivní vojenskou informační politiku“ znamená:

- zpřístupnit (zviditelnit, zprůhlednit) veřejnosti proces vojenské politiky státu,
- podporovat rozvoj nezávislého (nevládního) výzkumu a expertízy v otázkách dotýkajících se obrany a bezpečnosti státu,
- podrobit vhodnost různých přístupů vědecké analýze a diskusi.

Preventivní vojenská informační politika nemůže být jen věcí řídicích pracovníků a tiskových mluvčích. Na její realizaci se musí významnou měrou podílet vědecká fronta.

